

වර්ෂය තුළදී රාජ්‍ය ණය මත පොළී ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 5,086 ක් විය. රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,171 ක මුදලක් දේශීය ණය සඳහා වූ අතර, රුපියල් දශ ලක්ෂ 915 ක ශේෂය විදේශීය ණය සඳහා විය. වර්ෂය තුළදී දේශීය ණය සඳහා පොළී ගෙවීම් සියයට 39 කින් වැඩි වූ අතර, විදේශීය ණය සඳහා පොළී ගෙවීම් සියයට 28 කින් ඉහළ නැඟුණි. දේශීය ණය සඳහා පොළී ගෙවීම්, රුපියල් ණය සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,167 කින් ද, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,001 කින් ද, පරිපාලන ණය මත රුපියල් දශ ලක්ෂ 3 කින් ද සමන්විත විය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා පොළී ගෙවීම් ඉකුත් වසරට වඩා සියයට 53 කින් ඉහළ යාමක් වාර්තා කළ අතර, රුපියල් ණය මත පොළී ගෙවීම්වල වැඩිවීම සියයට 28 ක් විය. පරිපාලන ණය සඳහා ගෙවන ලද පොළී ප්‍රමාණය නොවෙනස්ව පැවතුණි.

මුදල් හා බැංකු ගණුදෙනු

මුදල් සැපයුම

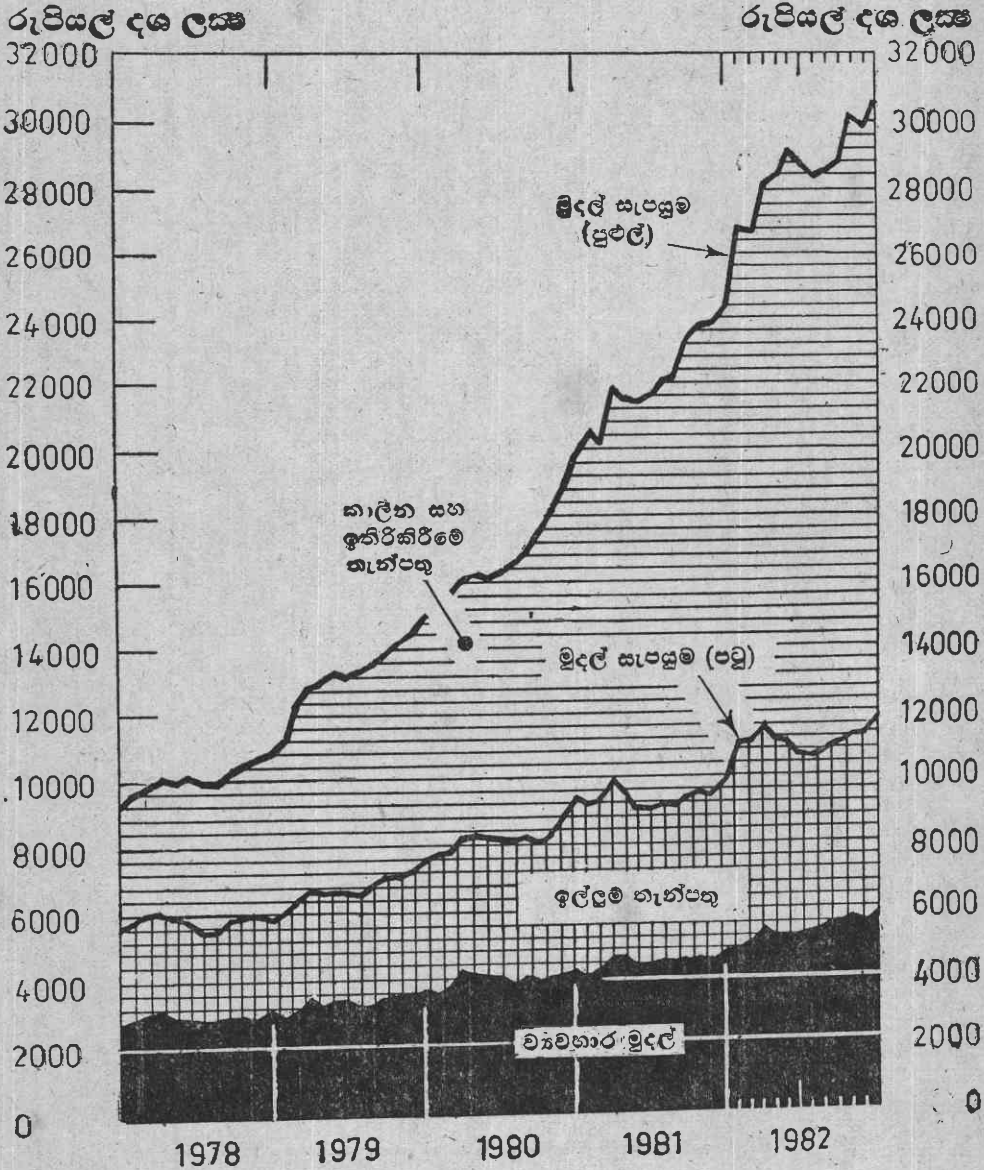
1982 වර්ෂයේ මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රධාන මූල්‍ය විචල්‍යයන්හි හැසිරීම පසුගිය වර්ෂයේදී එම විචල්‍යයන්ගේ හැසිරීමට සමාන ආකාරයක් පෙන්වුම් කළේය. 1981 දී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,587 ක හෙවත් සියයට 23 ක වර්ධනය හා සසඳන විට, සංසරණයෙහි පවත්නා ව්‍යවහාර මුදල් සහ වෙළෙඳ බැංකු වෙතැති මහජනයා සතු මුළු ඉල්ලුම්, කාලීන සහ ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු වලින් සමන්විත වන පුළුල් මුදල් සැපයුම (M_1) රුපියල් දශ ලක්ෂ 6,063 කින් හෙවත් සියයට 25 කින් වර්ධනය විය. කෙසේ වුවද, වෙළෙඳ බැංකු වෙතැති මහජනයා සතු කාලීන සහ ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු (ආසන්න මුදල්) වර්ධනය වීමේ වේගය අඩු වූ බවක් දක්නට ලැබුණි. 1980 දී සියයට 41 ක් වූ මෙම තැන්පතුවල වර්ධන වේගය 1981 දී සියයට 38 දක්වා පහත වැටුණු අතර, 1982 දී එය සියයට 30 දක්වා තවදුරටත් පහත වැටුණි. 1982 වර්ෂයේ මැද භාගයේදී වෙළෙඳ බැංකු ඔවුන්ගේ තැන්පතු පොළී අනුපාතිකයන් පහත දැමීමත්, ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව ඔවුන්ගේ පොළී අනුපාතිකයන් නොවෙනස්ව පවත්වා ගැනීමත් මෙයට විශේෂ හේතූන් විය. මේ නිසා M_2 හි වර්ධන වේගයෙහි ඇති වූ සුළු වැඩි වීම, මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල් සහ ඉල්ලුම් තැන්පතු වශයෙන් නිර්වචනය කෙරෙන පටු මුදල් සැපයුමෙහි (M_1) වූ වේගවත් වර්ධනය මගින් බොහෝ දුරට පිළිබිඹු කෙරුණි.

පසුගිය වර්ෂයේදී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 596 ක හෙවත් සියයට 6 ක වර්ධනය හා සසඳන විට, සමාලෝචනයට භාජනය වන වර්ෂය තුළදී M_1 රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,735 කින් හෙවත් සියයට 17 කින් වැඩි විය. මෙහිදී, මහජනයා වෙතැති ඉල්ලුම් තැන්පතු වර්ෂයේ දෙවන සහ තෙවන කාර්තු තුළදී වරින් වර වෙනස් වූ අතර, වර්ෂය අවසානය වන විට එය රුපියල් දශ ලක්ෂ 571 ක හෙවත් සියයට 11 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. එහෙයින්, M_1 හි වූ වැඩි වර්ධන වේගය ප්‍රධාන වශයෙන්ම 1982 වර්ෂය තුළදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,165 ක් හෙවත් සියයට 24 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළ ව්‍යවහාර මුදල් දැරීම් සඳහා වූ මහජනයාගේ වැඩි කැමැත්ත තුළින් පිළිබිඹු කෙරුණි. මෙයින් ඉහළම මාසික වර්ධනයන් මාර්තු සහ දෙසැම්බර් මාස වලදී සිදුවූ අතර, ඒ එක් එක් මාසයන්හිදී ව්‍යවහාර මුදල්හි මාසික වර්ධනය සියයට 6 බැගින් විය. මෙමගින් අප්‍රේල් හා දෙසැම්බර් මාසවල උත්සව කාල සඳහා ව්‍යවහාර මුදල් ලහ තබා ගැනීමට මහජනයා දක්වූ වැඩි කැමැත්ත පෙන්නුම් කෙරුණි. නවද, M_1 හි ඉල්ලුම් තැන්පතු කොටස වර්ෂය තුළදී සියයට 52 සිට සියයට 49 දක්වා පහත වැටුණි. සාමාන්‍යයෙන් මැතිවරණ වර්ෂයක් තුළ ඇති වන අවිනිශ්චිතතාවයන්, මෙසේ ව්‍යවහාර මුදල් දැරීම් වර්ධනය වීමට හේතු වන්නට ඇත. කෙසේ වෙතත්, මෙමගින් මහජනයා තුළ බැංකු මගින් ගණුදෙනු කිරීමේ පුරුද්දෙහි පසුබැස්මක් පෙන්නුම් කෙරුණි.

කලින් වසරේ අනුරූප මාසවල මට්ටම් හා සලකා බලන විට M_2 හි වාර්ෂික වර්ධන වේගය 1982 වර්ෂයේ පළමු භාගය තුළදී සියයට 29 සිට සියයට 36 දක්වා වූ පරතරයක් අතර අක්‍රමවත්ව වෙනස් වූණි. 1982 ජුනි මාසයේදී සියයට 33 ක්ව පැවති මෙම වාර්ෂික වර්ධන වේගය දෙසැම්බර් මාසය වන විට සියයට 25 දක්වා ක්‍රමයෙන් පහත වැටුණි.

මුදල් සැපයුම

මාසිකව

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

1.47 සංඛ්‍යා භවයන්
මූලාසන්නයන් 1980 - 1982

ප්‍රමාණය: රුපියල් දහ ලක්ෂ

කාලවර්ෂය අවසානයේදී	පළමු මිලදී ගැනීම් (M1)					දෙවන මිලදී ගැනීම් (M2)						
	1980	1981	1982	වෙනස % (1979/1980)	වෙනස % (1980/1981)	වෙනස % (1981/1982)	1980	1981	1982	වෙනස % (1979/1980)	වෙනස % (1980/1981)	වෙනස % (1981/1982)
ජනවාරි	7,848	9,208	11,046	+ 28.8	+ 17.3	+ 20.0	15,118	20,532	26,890	+ 33.8	+ 35.8	+ 31.0
පෙබරවාරි	7,880	9,288	11,178	+ 21.4	+ 17.9	+ 20.4	15,488	20,199	26,758	+ 25.9	+ 30.4	+ 32.5
මාර්තු	8,375	10,125	11,671	+ 24.0	+ 20.9	+ 15.3	16,052	21,984	28,240	+ 24.3	+ 36.9	+ 28.5
අප්‍රේල්	8,384	9,573	11,276	+ 24.6	+ 14.2	+ 17.8	16,379	21,555	28,395	+ 25.8	+ 31.6	+ 31.8
මැයි	8,289	9,168	11,132	+ 23.8	+ 10.6	+ 21.5	16,316	21,437	29,128	+ 23.3	+ 31.3	+ 35.9
ජූනි	8,278	9,033	10,815	+ 23.7	+ 9.1	+ 19.8	16,414	21,681	28,739	+ 24.5	+ 32.0	+ 32.6
ජූලි	8,196	9,097	10,710	+ 22.9	+ 11.0	+ 17.8	16,658	22,065	28,459	+ 24.8	+ 32.5	+ 29.0
අගෝස්තු	8,240	9,197	10,892	+ 19.5	+ 11.6	+ 18.5	17,100	22,165	28,494	+ 26.2	+ 29.6	+ 28.6
සැප්තැම්බර්	8,131	9,445	11,171	+ 14.7	+ 16.1	+ 18.3	17,700	23,460	29,781	+ 27.5	+ 32.5	+ 27.0
ඔක්තෝබර්	8,388	9,520	11,413	+ 17.2	+ 13.4	+ 19.9	18,369	23,837	30,161	+ 29.3	+ 29.7	+ 26.6
නොවැම්බර්	8,976	9,459	11,452	+ 24.1	+ 5.3	+ 21.1	19,040	23,842	29,860	+ 31.9	+ 24.9	+ 25.3
දෙසැම්බර්	9,428	10,024	11,760	+ 22.9	+ 6.3	+ 17.4	19,860	24,447	30,510	+ 31.9	+ 23.0	+ 24.9
මාසික සාමාන්‍යය	8,368	9,429	11,210	+ 22.2	+ 12.7	+ 18.9	17,041	22,267	28,785	+ 27.5	+ 30.7	+ 29.3

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

1980 දී 6.6 ක්ව පැවති M_1 හි ආදයම් සංසරණ ප්‍රවේගය (පවත්නා සාධක මිල අනුව දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය සහ M_1 අතර අනුපාතය) 1981 දී 7.7 දක්වා වැඩි වූ අතර, 1982 දී එය නොවෙනස්ව එම මට්ටමෙහිම පැවතුණි. කෙසේ වුවද, 1980 දී 3.1 ක්ව පැවති M_2 හි ආදයම් සංසරණ ප්‍රවේගය 1981 දී 3.2 දක්වා වැඩි වූ අතර, 1982 දී එය සියයට 3.0 දක්වා සුළු වශයෙන් පහත වැටුණි. ආදයම් සංසරණ ප්‍රවේගයෙහි මෙම සුළු පහත වැටීම මගින් මූල්‍ය සමස්තයන්ගේ වර්ධන වේගය භාණ්ඩ සහ සේවා නිමැවුමේ වර්ධනයට අනුකූල වූ බවත්, එමගින් පසුගිය වර්ෂයන් හා සසඳන විට මිල මට්ටම් මත අඩු පීඩනයන් ඇති කළ බවත්, පෙන්නුම් කෙරුණි. මෙය තවදුරටත් පිළිබිඹු කරමින්, පසුගිය වර්ෂයේදී සියයට 18 ක්ව පැවති කොළඹ පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල දර්ශකය 1982 දෙසැම්බර් මාසයෙන් අවසන් වන මාස 12 තුළදී සියයට 5 ක වර්ධනයක් පමණක් වාර්තා කළේය.

පසුගිය වර්ෂයන් තුළදී ආසන්න මුදල්හි වර්ධන වේගයේ පහළ වැටීමක් ඇති වුවද, නිරපේක්ෂ වශයෙන් සලකන විට 1980 සහ 1981 වර්ෂවලදී පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,044 ක සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,990 ක වර්ධනයන් සිදුවූ අතර, 1982 වර්ෂයේදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,328 ක වර්ධනයක් වාර්තා විය. සාපේක්ෂ වශයෙන් ගත් කල, මෙම වර්ෂයේදී ආසන්න මුදල්හි අඩු වර්ධන වේගයක් වාර්තා වූයේ, 1982 මැද භාගයේදී වෙළෙඳ බැංකු විසින් කාලීන තැන්පතු පොලී අනුපාතිකයන් පහත හෙලන ලද බැවිනි. 1982 වර්ෂය අවසානය වන විට මුළු ආසන්න මුදල් සැපයුම රුපියල් දශ ලක්ෂ 18,750 ක් විය. වර්ෂය තුළදී ආසන්න මුදල්හි වූ ප්‍රසාරණයෙන් විශාල කොටසක් (සියයට 80) 1982 පළමු භාගය තුළදී වාර්තා කෙරුණි. මෙය පිළිබිඹු කරමින් 1981 දෙසැම්බර් මාසයේදී සියයට 38 ක්ව පැවති කාලීන සහ ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතුවල වාර්ෂික වර්ධන වේගය 1982 මැයි මාසයේදී සියයට 47 දක්වා වැඩි වූ අතර, වර්ෂයේ අවසානය වන විට සියයට 30 දක්වා ක්‍රමයෙන් අඩු විය. මෙම පහත වැටීමට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වූයේ 1982 ජූනි මාසයේ සිට වාණිජ බැංකු විසින් තැන්පතුවලට දෙන ලද පොළී අනුපාතික අඩු කිරීම හේතුකොටගෙන වෙළෙඳ බැංකුවල වූ තැන්පතු ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව වෙත ඇදී යාමයි. එසේ තිබියදීත්, පොලී ඉපයෙන මූල්‍ය වත්කම් සඳහා මහජනයාගේ ඇති කැමැත්ත පිළිබිඹු කරමින්, M_2 හි කාලීන සහ ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු කොටස සියයට 59 සිට සියයට 61 දක්වා ඒකීය විය. මෙය, ඇතැම් විට ආර්ථිකයේ අඩු උද්ධමන කාරී පීඩනයක් සමග වෙළෙඳ බැංකු මගින් තැන්පතුවලට දෙන ලද ධන අගයක් ගත් මූර්ත පොළී අනුපාතිකයන් නිසා සිදු වන්නට ඇත.

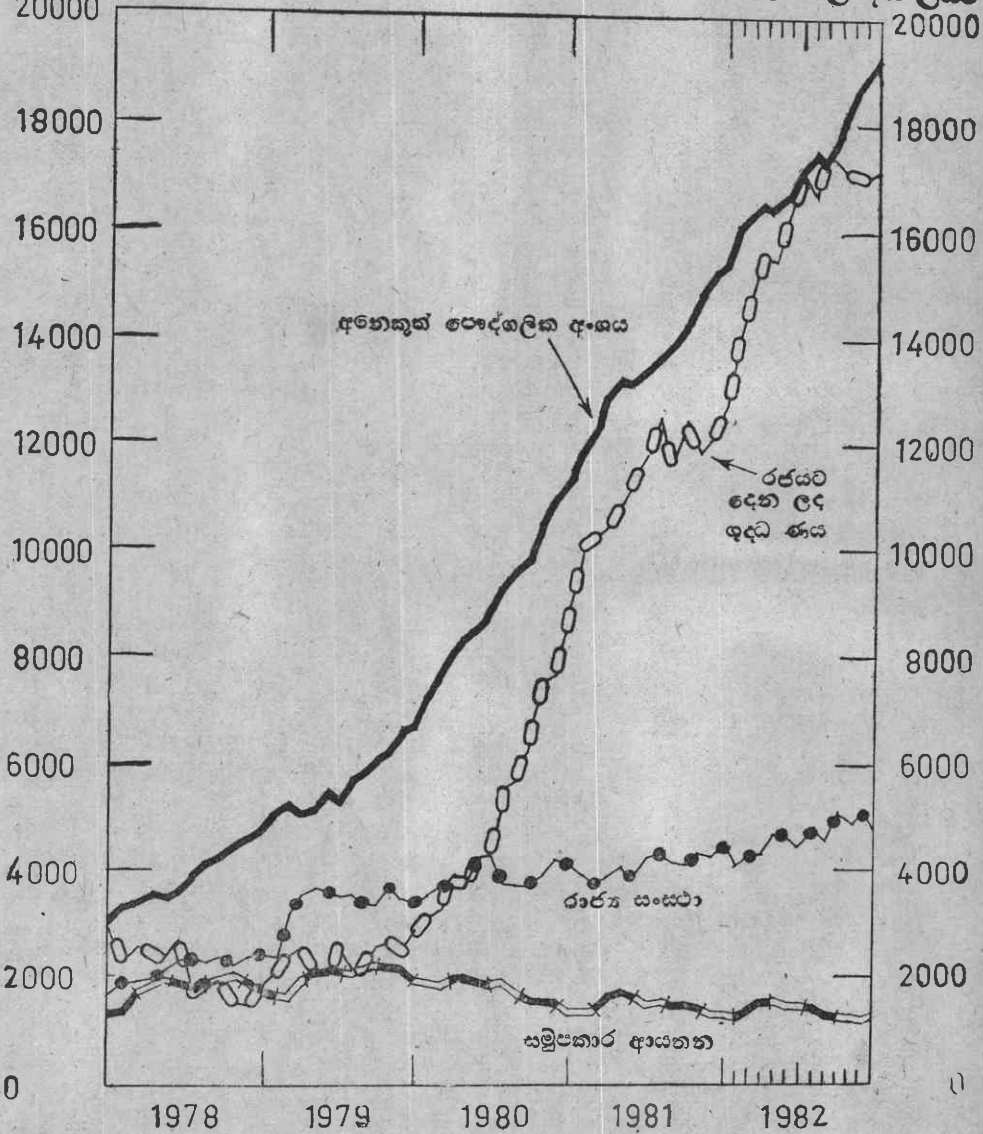
1982 වර්ෂය තුළදී කාලීන සහ ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතුවල වර්ධනය ප්‍රධාන වශයෙන් රාජ්‍ය සංස්ථාවල සහ පෞද්ගලික අංශයේ (රාජ්‍ය සංස්ථා හා සමුපකාර ආයතන හැර) පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,489 කින් සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,815 කින් වූ තැන්පතු වර්ධනය හේතු කොටගෙන සිදු විය. පසුගිය වර්ෂයේදී සියයට 36 ක්ව පැවති රාජ්‍ය සංස්ථාවල තැන්පතු ප්‍රසාරණය 1982 දී සියයට 54 ක වර්ධන වේගයක් වාර්තා කළේය. කෙසේ වුවද, 1982 මැද භාගයේ සිට වෙළෙඳ බැංකු මගින් පොළී අනුපාතික පහත හෙලීමේ හේතුවෙන්, වෙළෙඳ බැංකු වල තැන්පතු ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවට සහ මූල්‍ය සමාගම්වලට ගලා යාමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, පෞද්ගලික අංශයේ අනෙකුත් ගණුදෙනු කරුවන්ගේ කාලීන සහ ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු වර්ධන වේගය වර්ෂය තුළදී සියයට 40 සිට සියයට 25 දක්වා අඩු විය.

1982 වර්ෂයේ මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ වූ වෙනස්වීම්, පසුගිය වර්ෂයේදී වූ වෙනස්වීම්වලට සමාන ආකාරයක් පිළිබිඹු කළේය. මෙය මූල්‍ය ප්‍රසාරණයට දයක වූ ප්‍රධාන සාධකයන් සලකා බලන කල, විශේෂයෙන් පැහැදිලි වේ. පසුගිය වර්ෂයේ වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 8,331 ක දේශීය ණය වර්ධනය හා සසඳන විට, 1982 හි ඇතිවූ දේශීය ණය ප්‍රසාරණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 8,483 ක් වූ අතර එය පසුගිය වසරට වඩා සුළු වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කළේය. කෙසේ වුවද, ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් සලකන විට 1981 දී සියයට 33 ක්ව පැවති එම වර්ධන වේගය, සමාලෝචනයට භාජනය වූ වර්ෂය තුළදී සියයට 25 දක්වා සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් අඩු විය. පසුගිය වර්ෂයේදී මෙන්ම මෙම සාධකය මගින් ඇති කරන ලද ප්‍රසාරණාත්මක බලපෑම, රුපියල් දශ ලක්ෂ 568 කින් හෙවත් සියයට 19 කින් බැංකු විදේශීය වත්කම් පහත වැටීමෙන් සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,852 කින් බැංකු ක්‍රමයෙහි අනෙකුත් ශීර්ෂ (ඉද්ධ) වැඩි වීම මගින් තරමක් දුරට සමහන් කෙරුණි. අනෙකුත් වගකීම් වැඩි වීමට හේතු වූයේ, විශේෂයෙන්ම සමුච්චිත සංචිතයන් වැඩි වීම නිසා මහ බැංකුවේ 'අනෙකුත් වගකීම්' වල වූ වැඩි වීමයි.

දේශීය ණය මාසිකව

රුපියල් දශ ලක්ෂ
20000

රුපියල් දශ ලක්ෂ
20000

මූල්‍ය සමස්තයන් සහ ඒවාට තුඩුදුන් සාධක

(ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ.)

මූල්‍ය සමස්තයන්	මර්ෂය	1980			1981			1982			1980/81 වෙනස			1981/82 වෙනස		
		දෙසැම්බර්			දෙසැම්බර්			දෙසැම්බර්			ප්‍රමාණය			ප්‍රතිශතය		
		1980	1981	1982	1980	1981	1982	1980	1981	1982	1980	1981	1982	1980	1981	1982
1. මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල්	..	4,180.8	4,822.9	5,987.7	..	642.0	..	15.3	..	1,164.8	..	24.1	..	1,570.6	..	10.9
2. මහජනයා සතු ගුරුලම තැන්පතු	..	5,247.3	5,201.5	5,772.1	..	45.8	..	0.8
පවු මුදල් සැපයුම (M ₁)	..	9,428.2	10,024.4	11,759.8	..	596.2	..	6.3	..	1,735.4	..	17.3	..	1,735.4	..	17.3
3. වෙළෙඳ බැංකු වෙතැති මහජනයා සතු කාලීන සහ ගනිම කිරීමේ තැන්පතු	..	10,432.0	14,422.5	18,750.1	..	3,990.4	..	38.2	..	4,327.6	..	30.0	..	4,327.6	..	30.0
3.1 සමුදානාර ආයතන	..	315.4	334.5	357.3	..	19.1	..	6.0	..	22.8	..	6.8	..	22.8	..	6.8
3.2 රාජ්‍ය සංස්ථා	..	2,036.0	2,768.4	4,257.8	..	732.4	..	35.9	..	1,489.4	..	53.8	..	1,489.4	..	53.8
3.3 අනෙකුත් පෞද්ගලික ආයතන	..	8,080.6	11,319.6	14,135.0*	..	3,238.9	..	40.0	..	2,815.4	..	24.8	..	2,815.4	..	24.8
පුළුල් මුදල් සැපයුම (M ₂)	..	19,860.2	24,446.8	30,509.9	..	4,586.6	..	23.0	..	6,063.0	..	24.8	..	6,063.0	..	24.8
තුඩුදුන් සාධක																
1. දේශීය ණය ප්‍රභවරණය (DCE)	..	25,288.4	33,619.1	42,102.5	..	8,330.7	..	33.0	..	8,483.4	..	25.2	..	8,483.4	..	25.2
1.1 රජයට දෙන ලද ශුද්ධ ණය	..	8,971.9	12,789.4	17,150.2	..	3,817.2	..	42.5	..	4,361.1	..	34.1	..	4,361.1	..	34.1
1.1.1 මහ බැංකුව විසින්	..	11,904.6	15,667.4	19,719.8	..	3,762.7	..	31.6	..	4,052.3	..	25.8	..	4,052.3	..	25.8
..	..	10,965.5	14,104.4	18,000.5	..	3,138.9	..	28.6	..	3,896.0	..	27.6	..	3,896.0	..	27.6
..	..	939.1	1,563.0	1,719.3	..	623.8	..	66.4	..	156.3	..	9.9	..	156.3	..	9.9
1.1.2 වෙළෙඳ බැංකු විසින්	..	2,932.7	2,878.3	2,569.6	..	54.5	..	1.8	..	308.7	..	10.7	..	308.7	..	10.7
1.2 පෞද්ගලික ආයතන වෙත මුදල් ණය	..	16,316.5	20,830.0	24,892.3	..	4,513.5	..	27.7	..	4,122.3	..	19.8	..	4,122.3	..	19.8
1.2.1 සමුදානාර ආයතන	..	853.1	946.5	892.6	..	93.4	..	11.0	..	53.9	..	5.7	..	53.9	..	5.7
1.2.2 රාජ්‍ය සංස්ථා	..	4,122.7	4,487.7	4,677.4	..	364.9	..	8.8	..	189.7	..	4.2	..	189.7	..	4.2
1.2.3 අනෙකුත් පෞද්ගලික ආයතන	..	11,340.7	15,395.8	19,322.3	..	4,055.1	..	35.7	..	3,986.5	..	25.8	..	3,986.5	..	25.8
2. බැංකු විදේශීය වත්කම් (ශුද්ධ)	..	3,630.7	2,940.3	2,371.8	..	690.4	..	19.0	..	1,568.5	..	19.3	..	1,568.5	..	19.3
2. අනෙකුත් ශීර්ෂ (ශුද්ධ)	..	9,058.9	12,112.6	13,964.4	..	3,053.7	..	33.6	..	1,851.9	..	20.6	..	1,851.9	..	20.6
3.1 මහ බැංකුවේ අනෙකුත් වත්කම් (ශුද්ධ)	..	6,058.9	7,615.5	9,382.7	..	1,556.6	..	25.5	..	1,267.3	..	20.6	..	1,267.3	..	20.6
3.2 වෙළෙඳ බැංකුවල අනෙකුත් වත්කම් (ශුද්ධ)	..	2,832.2	4,354.8	4,596.1	..	1,522.6	..	53.7	..	241.3	..	17.3	..	241.3	..	17.3
3.3 හුවමාරු වෙමින් පවත්නා ශීර්ෂයන් සඳහා ගැලපිලි	..	167.8	142.3	14.4	..	25.5	..	14.4	..	156.7	..	9.7	..	156.7	..	9.7
පුළුල් මුදල් සැපයුම (M ₂)	..	19,860.2	24,446.8	30,509.9	..	4,586.6	..	23.0	..	6,063.0	..	24.8	..	6,063.0	..	24.8

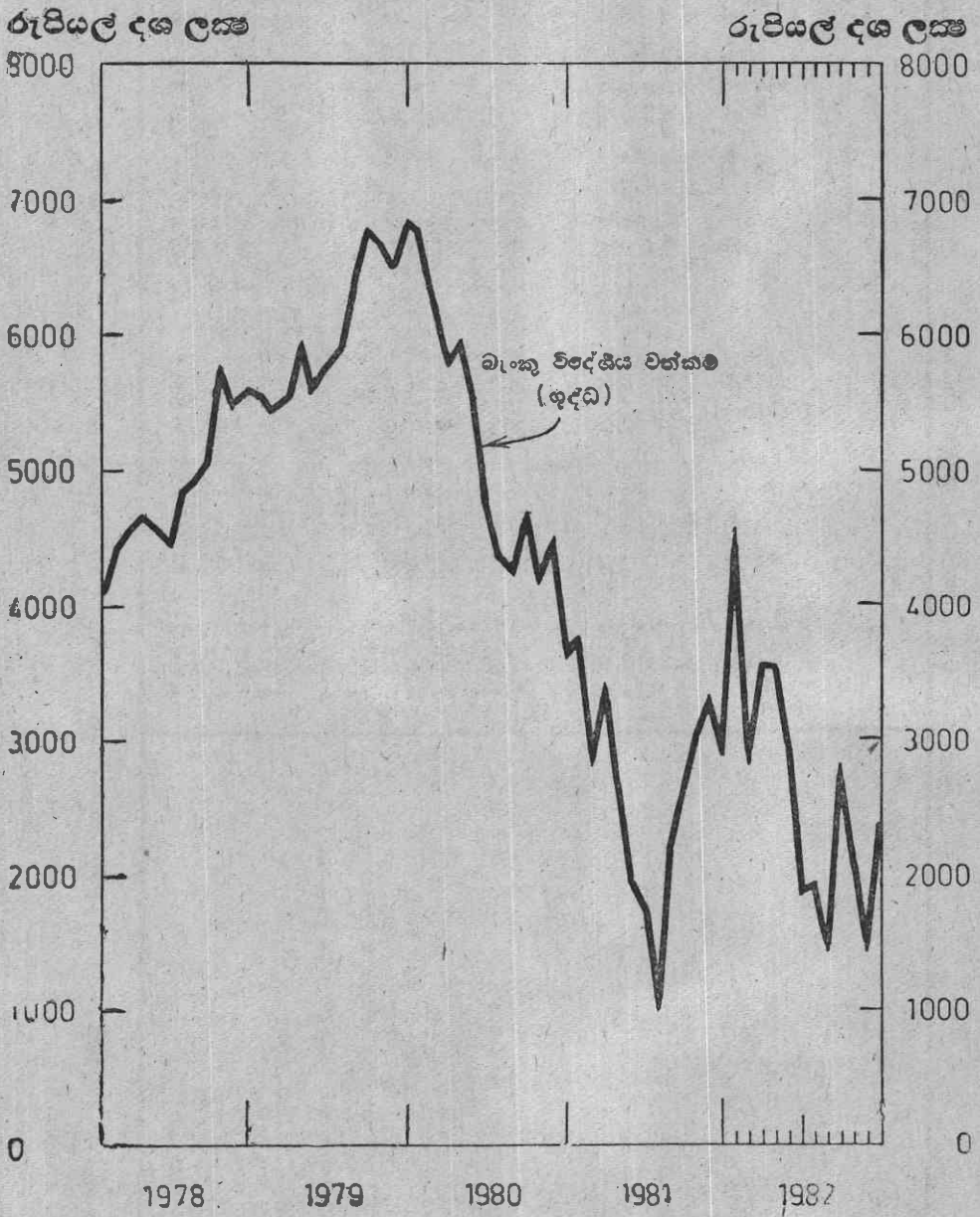
මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

(අ) කල් පිරුණු බඩු ගොනු කවිතාන්ති පියවර දමන තෙක් වී අලෙවි මණ්ඩලයෙහි අතිරික්ත රඳවා ඇති මුදල් සැලකිල්ලට ගනිමින්, සමුදානාර ආයතනයන්ට දෙන ලද ණය වල ගැලපිලි කර ඇත. මෙම ගැලපිලි 1980, 1981 හා 1982 ණ වර්ෂයන්හි අවසානය වනවිට පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 515.2, රුපියල් දශ ලක්ෂ 347.4 සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 295.1 (තාවකාලික) විය.

සටහන—වෙළෙඳ බැංකුවලින් M₂ කෙරෙහි ඇති වූ බලපෑම දක්වේ.

* අනන්තරාශීකරණයන්ගේ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් තැන්පතු ඇතුළත් නොවේ.

බැංකු විදේශීය වත්කම් (ශුද්ධ) මාසිකව

1982 වර්ෂය තුළ සිදු වූ දේශීය ණය ප්‍රසාරණය, රජයට දෙන ලද ශුද්ධ ණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,361 කින් සහ පෞද්ගලික අංශයට දෙන ලද දළ ණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,122 කින් වර්ධනය වීමෙන් සැකසුණි. ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් මෙම වැඩි වීම පිළිවෙලින් සියයට 34 ක් සහ සියයට 20 ක් වූ අතර පසුගිය වර්ෂයේදී එය පිළිවෙලින් සියයට 43 ක් සහ සියයට 28 ක් විය. පසුගිය වර්ෂ දෙක තුළදීම මෙම සාධක දෙකෙහිම වර්ධන වේගයේ අඩු වීමක් පෙන්වීම සැලකිය යුතු කරුණකි. රජයට දෙන ලද ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය පසුගිය වසරට වඩා වැඩි වූයේ සුළු වශයෙන් වුවද, වර්ෂය තුළදී සාර්ථකව දියත් කළ රුපියල් ණය වැඩසටහන නොතිබෙන්නට, බැංකු ක්‍රමයෙන් රජයේ ණය ගැනීම් මීට වඩා වැඩි වීමට ඉඩ තිබුණි. පළමු රුපියල් ණය වැඩසටහන යටතේ වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,000 ක මුදල 1982 සැප්තැම්බර් මාසය වන විට සම්පූර්ණයෙන්ම ලබා ගත හැකි වූ හෙයින් එම මාසයේදීම රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,000 ක අතිරේක-ණයක් දියත් කරන ලදී. ප්‍රධාන වශයෙන් ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවේ දැයකවීම වැඩි වීම හේතුවෙන් වර්ෂය අවසාන වන විට මෙම ණය මුදලද සම්පූර්ණයෙන් ලබා ගැනීමට හැකි විය. මෙයට ඉවහල් වූයේ, 1982 ජුනි මාසයේදී වෙළෙඳ බැංකු තම තැන්පතු පොළී අනුපාතික පහත හෙළීමේ හේතුවෙන් ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවේ තැන්පතු රාශීකරණය වැඩි වීමයි. තවද ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශ ලක්ෂ 100 ක් සඳහා වූ යුරෝ ව්‍යවහාර ණය මුදල් ගිවිසුමෙන් (Euro Currency Loan Arrangement) ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශ ලක්ෂ 40 (රුපියල් දශ ලක්ෂ 836) ක් හැර ගැනීමද, බැංකු ක්‍රමය මත රජයේ රඳා පැවැත්ම අඩු වීමට හේතු විය. මීට අමතරව, 1982 වර්ෂය තුළදී රජයේ ප්‍රාග්ධන සහ පුනරාවර්තන වියදම් සම්බන්ධයෙන් වූ ඌණ වියදම් ද වර්ෂය තුළදී මුදල් අවශ්‍යතාවයන් අඩු වීමට හේතු විය.

රජය විසින් මහ බැංකුවෙන් ලබාගත් ණය, පසුගිය වර්ෂයේදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,139 කින් හෙවත් සියයට 29 කින් වර්ධනය වූ අතර, මෙම වර්ෂයේදී ඊට සමාන අන්දමින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,896 කින් හෙවත් සියයට 28 කින් වැඩි විය. වර්ෂය තුළදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,400 ක් වටිනා නව භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නිකුත්ව විශාල වශයෙන් පිළිබිඹු කරමින්, රජයේ සහ රජය සහතික කළ සුරැකුම් පත් දැරීම ප්‍රමාණය වැඩි වීම මෙයට බොහෝ දුරට හේතු විය. අනෙක් අතට, 1981 දී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 624 ක හෙවත් සියයට 66 ක සැලකිය යුතු වර්ධනය හා සසඳන විට, වෙළෙඳ බැංකු වලින් ලබා ගත් රජයේ ණය වැඩි වූයේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 156 කින් හෙවත් සියයට 10 කින් පමණි. භාණ්ඩාගාර බිල්පත්හි වෙළෙඳ බැංකු ආයෝජන, 1981 දෙසැම්බර් මාසයේදී වූ ආයෝජන ප්‍රමාණයට බොහෝ සෙයින් සමාන වූ අතර, රජයේ රුපියල් ණය වැඩසටහන සඳහා ඔවුන්ගේ දැන වීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 103 කින් වැඩි විය. 1982 අගෝස්තු මාසයේ සිට මෙම රුපියල් ණය වැඩසටහනට වෙළෙඳ බැංකුවලට සහභාගී වීමට අවසර දෙමින් ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ නීති රීති ලිහිල් කිරීම මීට හේතු විය.

1981 මැද භාගයේ සිට ක්‍රියාත්මක කරන ලද දැඩි මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තීන් තවදුරටත් පවත්වා ගෙන යාම හේතුවෙන්, පෞද්ගලික අංශයට දෙන ලද දළ ණයෙහි වාර්ෂික වර්ධන වේගය 1981 දෙසැම්බර් අවසානයේදී වූ සියයට 28 සිට 1982 දෙසැම්බර් අවසානයේදී සියයට 20 දක්වා ක්‍රමයෙන් අඩු විය. මෙම වර්ධනයෙන් (රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,122) වැඩි කොටසක් (97%) පෞද්ගලික අංශයේ අනෙකුත් ගනුදෙනු කරුවන්ට දෙන ලද ණය වැඩි වීම හේතුවෙන් සිදු විය. මෙම අංශයට දෙන ලද දළ ණය, වර්ෂය තුළදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,986 කින් හෙවත් සියයට 26 කින් වර්ධනය විය. එසේ වුවද, පසුගිය වර්ෂ දෙක තුළදී මෙම අංශයට දෙන ලද ණය වර්ධන වේගයෙහි අඩු වීමක් දක්නට ලැබුණි. මෙසේ වීමට හේතු කිහිපයක් දක්විය හැකිය. පළමුවැන්න, ජනාධිපතිවරණය සහ ජනමත විචාරණය නිසා ව්‍යාපාරිකයන් අතර ඇති වූ අවිනිශ්චිතතාව හේතුවෙන් වශයෙන්ම 1982 අවසාන කාර්තුව තුළදී මෙම අංශයට දුන් ණය ප්‍රමාණය අඩු වේගයකින් වැඩි වීමයි. දෙවැන්න, 1981 වර්ෂය තුළදී මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තීන් දැඩි කිරීම නිසා පෞද්ගලික අංශයෙන් වූ ණය ඉල්ලුමේ වර්ධන වේගය අඩු වීමයි. තෙවැන්න, කලින් වර්ෂවලදී ණය සඳහා වැඩි ඉල්ලුමක් ඇති කිරීමට හේතු වූ එක් සාධකයක් වන එකවර ක්ෂය කිරීමේ ප්‍රතිභාගය 1981 මාර්තු අවසානයේදී ඉවත්

වර්ෂය තුළදී සමුපකාර ආයතන සහ රාජ්‍ය සංස්ථා බැංකු ක්‍රමයෙන් ණය ගැනීම්වලට වැඩි වශයෙන් නොපෙළඹුණි. ඇත්ත වශයෙන්ම සමුපකාර ආයතනවලට දුන් ණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 54 කින් පහත වැටුණු අතර, රාජ්‍ය සංස්ථාවල ණය ගැනීම් වැඩි වූයේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 190 කින් පමණි.

1980 සිට පෙන්නුම් කරන ලද උපනතියට අනුකූල වෙමින්, විශේෂයෙන්ම මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් අඩු වීම හේතුවෙන්, බැංකු විදේශීය වත්කම් (ශුද්ධ) රුපියල් දශ ලක්ෂ 568 කින් පහත වැටුණි. විදේශීය බැංකු වත්කම් පිරිහීමට හේතු වූයේ විදේශීය ණය ගැනීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,584 කින් වැඩි වීම බොහෝ දුරට මුල් කොටගෙන. මහ බැංකුවේ වගකීම් වැඩි වීමයි.

වෙළෙඳ බැංකු කටයුතු

1982 වර්ෂය තුළ වෙළෙඳ බැංකු කටයුතුවල දක්නට ලැබුණු විශේෂ ලක්ෂණයක් වූයේ ද්‍රවශීලතාවයේ සැලකිය යුතු වැඩි දියුණු වීමයි. පසුගිය වර්ෂයේ දෙවන භාගයේදී පෙන්නුම් කරන ලද උපනතිය තවදුරටත් පවත්වාගෙන යමින්, තැන්පතු වල සැලකිය යුතු වර්ධනය සමග එක්වූ පෞද්ගලික අංශයේ ණය ඉල්ලුම වර්ධනය වීමේ වේගය අඩු වීම නිසා වෙළෙඳ බැංකු ද්‍රවශීලතාවය වැඩි දියුණු වුණි. මෙසේ නොකඩවා වැඩි දියුණු වූ ද්‍රවශීලතාවයත්, ඊට අනුරූප වන අන්දමේ වාසිදායී කෙටිකාලීන ආයෝජන මාර්ග වර්ධනය නොවීමත් නිසා, වර්ෂයේ මැද භාගයේදී වෙළෙඳ බැංකු තම තැන්පතු රාශීකරණ වැඩපිළිවෙලෙහි සමහර වෙනස්කම් කිරීමට පෙළඹුණි. පළමුවෙන්ම, රාජ්‍ය බැංකු දෙකෙහි සියළුම වර්ගවල කාලීන තැන්පතු සඳහා වූ පොළී අනුපාතිකයන් පහල දැමූ අතර, අනෙකුත් බොහෝ බැංකු විසින් එය අනුගමනය කරන ලදී. දෙවනුව, බොහෝ වෙළෙඳ බැංකු විසින් මාස 24 ක් සඳහා වන තැන්පතු භාර ගැනීම අත්හිටුවන ලදී. තෙවනුව, සමහර බැංකු කෙටිකාලීන තැන්පතු (මාස 6 සහ ඊට අඩු) වලට ඉහල පොළී අනුපාතික පිරිනමමින් මාස 12 ක් සඳහා වූ තැන්පතු ගලා ඒම පවා අදාළවීමක් කරන ලදී. මෙම ක්‍රියාමාර්ගයන්හි පරමාර්ථය වූයේ තැන්පතු රාශීකරණ පිරිවැය අඩු කරන අතරම, කෙටිකාලීන තැන්පතුවල කොටස වැඩිවන පරිදි මුළු තැන්පතු ව්‍යුහය වෙනස් කිරීමයි. මේ අතර, රාජ්‍ය බැංකු දෙක ඔවුන්ගේ විශේෂ දිගුකාලීන ඉතිරි කිරීමේ ක්‍රමයන් අත්හිටුවන ලදී. මේවා නම්, මහජන බැංකුවේ බාල වයස්කාර තැන්පතු ක්‍රමය සහ ලංකා බැංකුවේ විස්තීරණ තැන්පතු ක්‍රමය වේ.

වර්ෂයේ වැඩි කාලයක් තුළදී බැංකු ක්‍රමයෙහි ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය ඉහළ මට්ටමක තිබුණද, ඇතැම් වෙළෙඳ බැංකු, නොයෙකුත් දිරි ගැන්වීමේ ක්‍රම යොදා ගනිමින් තැන්පතු රාශීකරණයෙහි දැඩි ලෙස නියුතු වූහ. මෙම දිරි ගැන්වීම්, විශේෂයෙන් ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු සම්බන්ධයෙන් වූ අතර, ඒවායින් සමහරක් වූයේ දෛනික ශේෂයන් අනුව මාසිකව පොළී ගෙවීම ඉතිරි කිරීමේ සහතික පත් භාර ගන්නා අවස්ථාවේදීම ඒ සඳහා පොළී ගෙවීම, සහ ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු දරන්නන්ගේ පහසුව සඳහා සාමාන්‍යයෙන් බැංකු කටයුතු කෙරෙන කාලයට පසුව වුවද බැංකු කටයුතු කිරීමට හැකි වන පරිද්දෙන් බැංකු කාර්ය වේලාවන් දීර්ඝ කිරීමත්ය. එපමණක් නොව, පිටරට රැකියාවල නියුතු ශ්‍රී ලාංකිකයන් මෙරටට එවන ප්‍රේෂණ රුපියල්වලට මාරු කර ගැනීම සඳහා සමහර බැංකු විශේෂ වැඩපිළිවෙලවල් සකස් කළ අතර, එමගින් එම ප්‍රේෂණ මුදල් තැන්පතු සඳහා ආදා ගැනීමටද උත්සාහ කෙරුණි. සමහර විදේශීය බැංකු ඔවුන්ගේ මැද පෙරදිග ශාඛාවන් මගින්, එම ප්‍රදේශවල සේවය කරන ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගෙන් ප්‍රේෂණ, ඔවුන් වෙතට ලබා ගැනීමට සමත් වූණි. තවද, වෙළෙඳ බැංකු විසින් තැන්පතු සහතික පත් නිකුත් කිරීමද දිගටම කරගෙන යාම නිසා, රාශීකරණය කරන ලද මුදල් විශාල කොටසක් බැංකු ක්‍රමය වෙත ආදා ගැනීමට හැකි විය. 1982 වර්ෂයේ අවසානය වන විට, බැංකු 18 කට තැන්පතු සහතික පත් නිකුත් කිරීම සඳහා අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. එදින වන විට නිකුත් කර තිබූ තැන්පතු සහතික පත්වල වටිනාකම රුපියල් දශ ලක්ෂ 323 ක් විය.

1982 වර්ෂයේ දී ලංකා බැංකුවේ උප ආයතනයක් වශයෙන් "ශ්‍රී ලංකා වණික බැංකුව" විවෘත කිරීමෙන් ඒ වන විට ආරම්භ කර තිබුණු වණික බැංකු කටයුතු, තවදුරටත් පුළුල් කෙරුණි. මේ අතර, විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ක්‍රමයේ සැලකිය යුතු වැඩි දියුණු වීමක් දිගටම පිළිබිඹු විය. 1982 වර්ෂය අවසානය වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ වූ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකක ගණන 24 ක් විය. 1981 වර්ෂය අවසානය වන විට රුපියල් දශ ලක්ෂ 7,516 (ඇ.ඵ. ජ.ඩො. දශ ලක්ෂ 366) ක් වූ මෙම ඒකකයන්ගේ මුළු වත්කම්/වගකීම් ප්‍රමාණය 1982 වර්ෂය අවසානය වන විට රුපියල් දශ ලක්ෂ 13,828 (ඇ.ඵ.ජ.ඩො. දශ ලක්ෂ 649) දක්වා තියුණු ලෙස වැඩි විය. විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකකයන්හි කාර්යයන්ට, නිදහස් වෙළෙඳ කලාපයේ ව්‍යාපෘතීන් සඳහා මූල්‍ය පහසුකම් ලබා දීමත්, නිදහස් වෙළෙඳ කලාපයෙන් පිටත සිටින අනුමැතිය ලබා ගත් නේවාසිකයන්ට යුරෝ ව්‍යවහාර මුදල් ණය දීමත්, ජාත්‍යන්තර යුරෝ ව්‍යවහාර මුදල් වෙළෙඳපොලෙහි සිත්ඨිකේට (සාමූහික) ණය සඳහා සහභාගී වීමත් ඇතුළත් වේ.

1981 වර්ෂයේ දී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 6,184 ක වර්ධනය හා සසඳන විට වෙළෙඳ බැංකුවල මුළු සම්පත් ප්‍රමාණය 1982 වර්ෂයේදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 7,438 කින් වැඩි විය. 1982 වර්ෂය තුළදී සිදුවූ සම්පත් වර්ධනයෙන් විශාල කොටසක් එනම්, රුපියල් දශ ලක්ෂ 5,934 ක ප්‍රමාණයක් තැන්පතු වර්ධනය නිසා සිදු විය. සමාලෝචනයට භාජනය වන වර්ෂය තුළදී කාලීන හා ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු සහ ඉල්ලුම් තැන්පතු පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 5,174 කින් සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 760 කින් වර්ධනය විය. කාලීන හා ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතුවල වූ මෙම වර්ධනය මගින්, ඉතිරි කරන්නන් විසින් පොළී ලබා ගතහැකි තැන්පතුවලට දක්වන වැඩි කැමැත්ත පිළිබිඹු විය. වෙළෙඳ බැංකුවල සම්පත් පදනම තවදුරටත් විශාල වීමට ඒවායේ ප්‍රාග්ධන, සංචිත සහ නොබෙදු ලාභ රුපියල් දශ ලක්ෂ 334 කින් වැඩි වීම හේතු විය. මේ අතර, දේශීය අන්තර් බැංකු ණය ගැනීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 363 කින් (මහ බැංකුවෙන් ලබා ගත් ණය ඇතුළුව) වැඩි වීමේ සහ විදේශීය ණය ගැනීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 41 කින් අඩු වීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වෙළෙඳ බැංකුවල ණය ගැනීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 322 කින් වැඩි විය. මේ හා සැසඳීමේදී 1981 වර්ෂයේ දී වෙළෙඳ බැංකු ලබා ගත් ණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 667 කින් වැඩි විය. 1982 වර්ෂයේ දී ණය ගැනීම් මෙසේ අඩු වීමෙන් ප්‍රධාන වශයෙන්ම වෙළෙඳ බැංකුවල වැඩි දියුණු වූ ද්‍රවශීලතාවය පිළිබිඹු විය. ඇත්තවශයෙන්ම, වර්ෂය තුළදී මහ බැංකුවෙන් දැක්වූ පොළී අනුපාතිකය යටතේ ණය ගැනීම් නොතිබුන අතර, බැංකු පොලී අනුපාතිකය යටතේ ණය ගැනීම් ද ඉතා අඩු මට්ටමක පැවතුණි.

වෙළෙඳ බැංකු සම්පත්හි වෙනස්වීම් සහ ඒවා උපයෝගී කර ගත් ආකාරය (ශුද්ධ පදනමක් මත) 1.49 සංඛ්‍යා සටහනින් දැක්වේ. 1982 වර්ෂය තුළදී පෞද්ගලික අංශයේ අනෙකුත් ගණුදෙනු කරුවන්, රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,257 ක් වූ ඔවුන්ගේ තැන්පතු වර්ධනයට එරෙහිව රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,986 ක සම්පත් ප්‍රමාණයක් භාවිතයට ගන්නා ලදී. මේ අනුව, මෙම අංශයේ ශුද්ධ සම්පත් උපයෝගීකරණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 729 ක් විය.

1982 වර්ෂය තුළ දී මහ බැංකුවට වෙළෙඳ බැංකු වෙතින් ශුද්ධ වශයෙන් සම්පත් ලැබීමක් දක්නට ලැබුණි. වෙළෙඳ බැංකුවල වැඩි දියුණු වූ ද්‍රවශීලතාවය හේතුකොට ගෙන මහ බැංකුවෙන් ණය ගැනීම් (රු.ද.ල. 23) අඩු වීම මගින් මෙය තරමක් දුරට පිළිබිඹු විය. තවද, තැන්පතු ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වීම පිළිබිඹු කරමින්, මහ බැංකුව වෙතැති සංචිතද රුපියල් දශ ලක්ෂ 292 කින් වැඩි විය.

1982 වර්ෂයේ දී රාජ්‍ය සංස්ථාවල තැන්පතු සහ ඒවාට දුන් අත්තිකාරම් පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,569 කින් සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 190 කින් වැඩි විය. මේ අනුව, වෙළෙඳ බැංකුවල සම්පත් වැඩි දියුණු වීම සඳහා මෙම අංශය මගින් සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති විය. මේ අතර, අපනයන බිල්පත් ඇතුළු විදේශීය ශේෂයන්හි වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුකොට ගෙන, "විදේශීය අංශය" විසින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 350 ක සම්පත් ප්‍රමාණයක් භාවිතය කෙරුණි.

1.49 සංඛ්‍යා සටහන

වෙළෙඳ බැංකු සම්පත් සහ ඒවායේ උපයෝගීකරණයේ වෙනස්වීම්

රුපියල් දශ ලක්ෂ

අංශ	1979 අග/1980 අග	1980 අග/1981 අග	1981 අග/1982 අග
1. රජය	450.5	- 770.0	- 56.4
2. මහ බැංකුව	409.2	- 429.7	- 315.0
3. රාජ්‍ය සංස්ථා	448.6	198.6	1,379.1
4. සමුපකාර ආයතන(අ)	140.3	- 101.1	72.5
5. අනෙකුත් පෞද්ගලික	-1,427.2	- 669.0	- 729.1
6. අන්තර් බැංකු	563.4	1,633.6	- 1.5
7. විදේශීය	- 584.7	137.7	- 349.6

මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

සටහන; අඩු කිරීමේ සලකුණින් සම්පත් හි ශුද්ධ උපයෝගීකරණයන් දක්වේ.

(අ) කල් පිරුණු බඩු තොග කුචිතාත්සි පියවා දමන තෙක් වී අලෙවි මණ්ඩලයෙහි අවිනිශ්චිත ගිණුමෙහි රඳවා ඇති මුදල් සැලකිල්ලට ගනිමින්, සමුපකාර ආයතනයන්ට දෙන ලද ණයවල ගැලපීම් කර ඇත 1980, 1981 සහ 1982 යන වර්ෂයන් සඳහා වූ එම සංඛ්‍යාවල වෙනස්වීම්, පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ - 454.1 රුපියල් දශ ලක්ෂ-167.8 සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ-52.3 ක් වේ.

1982 වර්ෂයේ දී රාජ්‍ය අංශයේ වෙළෙඳ බැංකු සම්පත් උපයෝගීකරණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 56 ක් විය. මේ හා සැසඳීමේදී පසුගිය වර්ෂයේ මෙම අංශය මගින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 770 ක සම්පත් ප්‍රමාණයක් උපයෝගී කර ගන්නා ලදී. 1982 වර්ෂයේ දී සම්පත් උපයෝගීකරණය වඩා අඩු මට්ටමක පැවතීම, ප්‍රධාන වශයෙන් වර්ෂයේ දෙවන භාගය තුළදී ද්විතීයික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළේ වෙළෙඳ බැංකුවල සහභාගිත්වය අඩු වීම පිළිබිඹු කළේය. කෙසේ වුවද, මීට පෙර සඳහන් කළ පරිදි රජයේ සුරැකුම්පත්වල වෙළෙඳ බැංකු විසින් කරන ලද ආයෝජනයන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 103 කින් වැඩි විය.

වෙළෙඳ බැංකුවල දියුණු වූ ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය පිළිබිඹු කරමින් ඉල්ලුම් තැන්පතුවලට වූ ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතය 1981 වර්ෂය අවසානයේ පැවති සියයට 110 සිට 1982 වර්ෂය අවසානය වනවිට සියයට 121 දක්වා වැඩි විය. මීට අමතරව, සමාලෝචනයට භාජනය වන වර්ෂය තුළදී ණය තැන්පතු අනුපාතය සියයට 99 සිට සියයට 92 දක්වා පහත වැටුණි.

බැංකු ශාඛා ව්‍යාප්තිය

1982 මාර්තු මාසයේදී මහ බැංකුව, සිය දෙවන ප්‍රාදේශීය ශාඛාව අනුරාධපුරයෙහි විවෘත කළේය. පළමු ප්‍රාදේශීය ශාඛාව 1981 මාර්තු මාසයේදී මාතරදී විවෘත කරන ලදී.

1982 වර්ෂය තුළ දී වෙළෙඳ බැංකු ශාඛා 39 ක් විවෘත කරන ලදී. වර්ෂය තුළදී කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් වූයේ විදේශීය බැංකු දෙකක් මගින් කොළඹ නගරයෙන් පිටත ශාඛා විවෘත කිරීමයි. ඉන්දියානු රාජ්‍ය බැංකුව (State Bank of India) 1982 ජූනි මාසයේදී අනුරාධ පුරයෙහි බැංකු ශාඛාවක් විවෘත කළේය. මෙය, මෑත කාලයේදී කොළඹින් පිටත බැංකු ශාඛාවක් විවෘත කළ ප්‍රථම විදේශ බැංකුව විය. ඉන්දියානු ඕවර්සීස් බැංකුව (Indian Overseas Bank) 1982 ඔක්තෝබර් මාසයේදී මාතරදී ශාඛාවක් විවෘත කළේය. ග්‍රාමීය ණය කටයුතු පිළිබඳව සිය නිපුණත්වය ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට ඇති කැමැත්ත මෙම ශාඛා විවෘත කිරීම මගින් පිළිබිඹු විය. මේ අතර, ලංකා බැංකුව ශාඛා 24 ක්ද, මහජන බැංකුව ශාඛා 10 ක්ද, හැටන් නැෂනල් බැංකුව ශාඛා 2 ක්ද විවෘත කරන ලදී. ප්‍රධාන කාර්යාලය වෙත අමතර ව්‍යාපාරික

කටයුතු ලබාගැනීමේ සහ ක්‍රමයෙන් එතෙර බැංකු ඒකකයක් බවට පත් කිරීමේ ප්‍රධාන බලා-පොරොත්තු ඇතිව, ලංකා බැංකුව එහි ප්‍රථම නියෝජිත ශාඛාව 1982 ජනවාරි මාසයේදී සිංගප්පූරුවෙහි විවෘත කළේය. මෑත වර්ෂයන්හිදී අනුගමනය කළ ක්‍රියා පිළිවෙලට අනුකූලවම ලංකා බැංකුව මෙම වර්ෂයේදීත් එහි කෘෂි සේවා මධ්‍යස්ථාන ශාඛා 16 ක් ප්‍රතිස්ථානගත කිරීම නිසා වර්ෂය අවසානය වන විට එහි මුළු ප්‍රතිස්ථාන ගත කරන ලද ශාඛා ගණන 303 ක් විය.

1982 වර්ෂය අවසානය වන විට රටෙහි ක්‍රියාත්මක වූ මුළු වාණිජ බැංකු ගණන 25 ක් බවට පත් කරමින්, වර්ෂය තුළදී මිඩ්ල් ඊස්ට් බැංකු ලිමිටඩ් (Middle East Bank Ltd.) ශ්‍රී ලංකාවේ ශාඛාවක් විවෘත කළේය. තවද, ජීරාඩ් බැංකු ඔෆ් පිලඩෙල්ෆියා (Girard Bank of Philadelphia) විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ නියෝජිත ශාඛාවක් විවෘත කරන ලදී. මෑත කාලයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ විවෘත කරන ලද ප්‍රථම නියෝජිත කාර්යාලය මෙය විය. මේ අතර, ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවද වර්ෂය අවසානය වන විට ඔවුන්ගේ මුළු ශාඛා ගණන 47 ක් බවට ගෙන එමින් ශාඛා 2 ක් විවෘත කළේය.

පොළී අනුපාතික

පොළී අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය සමස්ථයක් වශයෙන් ගත් කල, 1982 වර්ෂයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ පොළී අනුපාතික ව්‍යුහයෙහි සුළු වෙනස්වීම් පමණක් දක්නට ලැබුණි. 1977 වර්ෂයේ දී හඳුන්වා දෙනු ලැබූ ඉහළ පොළී අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය 1980 සහ 1981 වර්ෂවලදී තවදුරටත් දැඩි කරනු ලැබූ අතර, 1982 වර්ෂයේ දී උද්ධමන වේගය අඩුවුවද එම ප්‍රතිපත්තීන් එසේම පවත්වාගෙන යන ලදී.

එක් අතෙකින්, දැඩි මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තීන් හේතු කොට ගෙන ණය ඉල්ලුම් වේගය සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටීම හා අනෙක් අතින් සෑම වර්ගයකම තැන්පතු වෙළෙඳ බැංකු වෙත ගලා ඒම නිසා වෙළෙඳ බැංකුවල අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවයක් ඇති විය. වෙළෙඳ බැංකු මෙම අධි ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයට ප්‍රතිචාර දැක්වූයේ, සිය අරමුදල් පිරිවැය අඩු කිරීම උදෙසා සෑම වර්ගයකම ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා වූ පොළී අනුපාතිකයන් පහල මට්ටමකට ගෙන ඒමෙනි. මේ අනුව, කාලීන තැන්පතු සඳහා වූ පොළී අනුපාතිකය සියයට 2 සිට 5 දක්වා වූ පරතරයකින් අඩු කරන ලදී. බොහෝ වෙළෙඳ බැංකු, මාස 24 තැන්පතු භාර ගැනීම අත්හිටවූවා පමණක් නොව මාස 6 තැන්පතු සඳහා වඩා වැඩි පොළී අනුපාතිකයක් ගෙවමින් මාස 12 තැන්පතුවල මුදල් යෙදවීම කෙරෙහි මහජනයා අපේක්ෂිත කරන ලදී.

සියළුම වෙළෙඳ බැංකුවල දක්නට ලැබූ යහපත් ද්‍රවශීලතාවය පිළිබිඹු කරමින්, අවුරුද්ද මුලදී සියයට 13.75 සිට සියයට 15.00 ක පරතරයක පැවති ඒක්ෂණ මුදල් වෙළෙඳපොළේ පොළී අනුපාතිකය, අවුරුද්දේ දෙවෙනි කාර්තුවෙහි දී සියයට 12.75 සිට සියයට 15.00 දක්වා වූ පරතරයකට පහත වැටී, අවුරුද්ද අවසානය වන විට, සියයට 15.75 සිට සියයට 18.50 දක්වා වූ පරතරයකට ක්‍රමයෙන් ඉහල නැංගේය. මේ අතර, අවුරුද්ද මුලදී සියයට 13.75 සිට සියයට 14.50 දක්වා වූ පරතරයක පැවති, ද්විතියික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳ පොලෙහි වට්ටම් අනුපාතිකයන්, අවුරුද්ද අවසානය වන විට, සියයට 12.25 සිට සියයට 13.25 දක්වා වූ පරතරයකට පහත වැටුණි. මෙම වෙනස්වීම් පිළිබිඹු කරමින්, සමහර අවස්ථාවලදී පොළී අනුපාතිකවල ඇති වාසි දයක තත්ත්වය නිසාත්, තවත් අවස්ථාවලදී ආයතනික හේතූන් නිසාත් වෙළෙඳ බැංකුවල අතිරික්ත මුදල් වරෙක ඒක්ෂණ මුදල් වෙළෙඳ පොලටත්, වරෙක ද්විතියික වෙළෙඳ පොලටත් මාරු වෙමින් පැවතුණි.

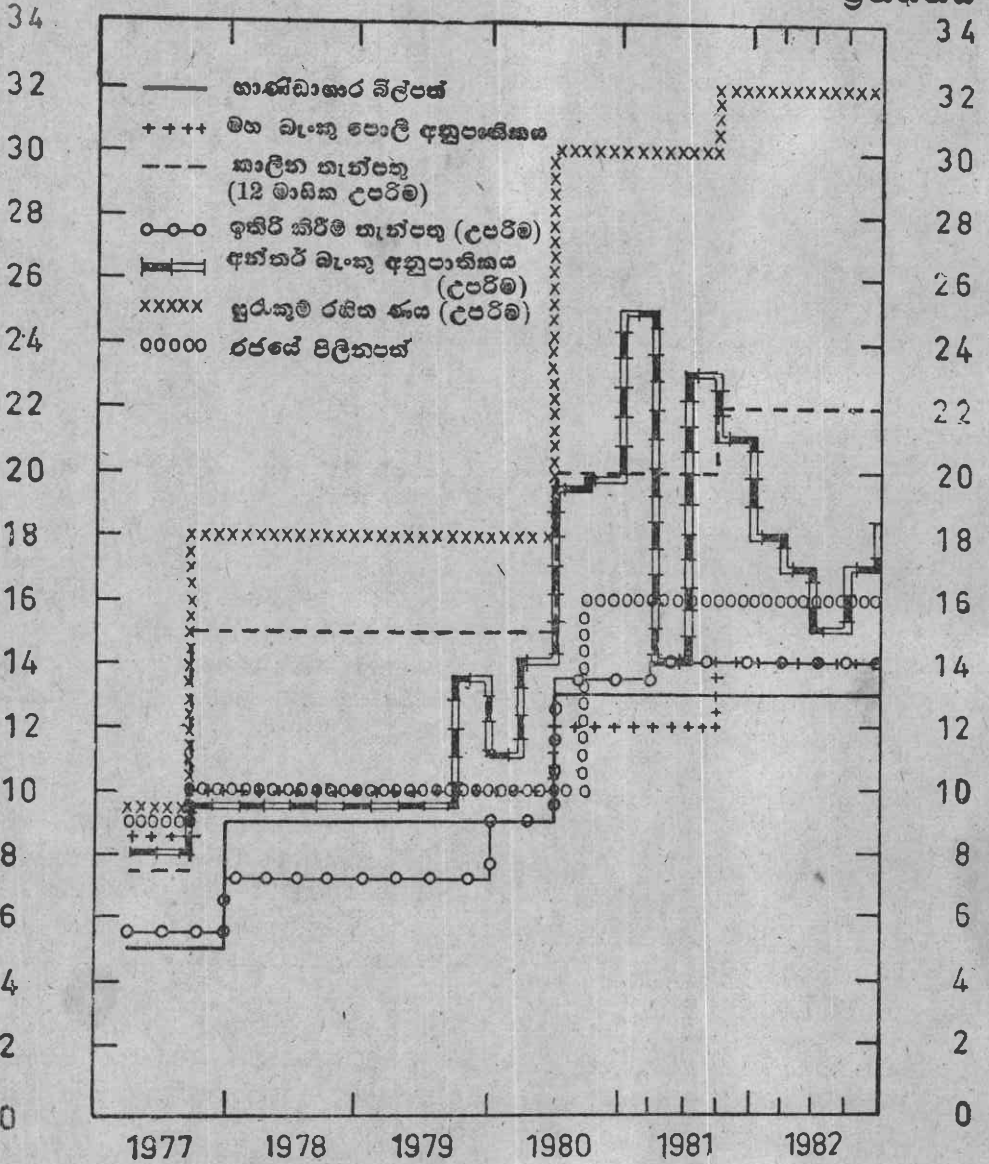
රජය විසින් ප්‍රාථමික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වලට වඩා දිරිගැන්වීමක් නොකෙරෙන සුළු ස්ථාවර පොළී අනුපාතිකයන් ගෙවන ලද නිසා කෙටි කාලීන ආයෝජකයෝ වැඩි ඵලදායීතාවන් ඇති වෙනත් ආයෝජනයන්හි තම මුදල් ආයෝජනය කළහ. 1981 වර්ෂයේ සියයට 13 ක් වූ

පොළී අනුපාතික

කාර්තු අවසානයට පැවති සංඛ්‍යා

ප්‍රතිශතය

ප්‍රතිශතය

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

ස්ථාවර පොළී අනුපාතිකය හා සසඳන විට, මෙම වර්ෂයේ දී මාස 3 සහ මාස 6 සඳහා වූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙනුවෙන් වූ පොළී අනුපාතිකය වෙළෙඳපොළ තත්ත්වයන්ට අනුකූලව වර්ෂයකට සියයට 13 සිට සියයට 13.5 දක්වා වූ පරතරයක් තුළ වෙනස් වෙමින් පැවතුණි. මෙමගින් බැංකු මෙන්ම බැංකු නොවන පෞද්ගලික අංශය ද ප්‍රාථමික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳ පොළට ඇද ගැනීමට දක්වන ලද ප්‍රයත්නය පිළිබිඹු විය.

ද්‍රවශීලතාවයෙහි වැඩිවීමත් සමග, ඇතැම් වෙළෙඳ බැංකු සිය ණය සඳහා විශේෂිත පොළී අනුපාතිකයන් නියම කරමින්, අත්තිකාරම් ප්‍රමාණය වැඩි කර ගන්නා ලදී. මෙය, විශේෂයෙන්ම ව්‍යාපාරික කටයුතු හා සුළු සහ මධ්‍යම පරිමාණයේ කර්මාන්ත සඳහා දෙන ලද අත්තිකාරම්වලින් පැහැදිලි විය. කෙසේ වුවද, සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කල වෙළෙඳ බැංකු මගින් හෝ දිගුකාලීන ණය දෙන ආයතන මගින් හෝ දෙනු ලබන ණය සඳහා වූ පොළී අනුපාතිකයන්හි වැදගත් වෙනස්වීම් සිදුවූයේ නැත. 1982 වර්ෂය මැද භාගයේදී වෙළෙඳ බැංකු ඔවුන්ගේ පොළී අනුපාතිකයන් පහත හෙලන ලද නමුත්, ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව එහි පොළී අනුපාතිකයන් සංශෝධනය නොකරන ලද නිසා, වෙළෙඳ බැංකු හා ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකු පොළී අනුපාතිකයන් අතර සියයට දශම 2 සිට 4 දක්වා වූ ප්‍රමාණයක වෙනසක් දක්නට ලැබුණි.

මහ බැංකුවෙහි මැදි හා දිගුකාලීන ණය අරමුදලින්, වර්ගීකරණ අංක II යටතේ අපනයන සංවර්ධන හා දිරිගැන්වීම් සඳහා දෙන ප්‍රතිමූල්‍ය ණය සඳහා වෙළෙඳ බැංකු විසින් අය කරගනු ලබන පොළී අනුපාතිකය 1982 ජනවාරි මස 22 වැනි දින සිට බලපාන පරිදි වෙනස් කරන ලදී. ඒ අනුව, පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 5 නොඉක්මවන ව්‍යාපෘති සඳහා වෙළෙඳ බැංකු අය කරන පොළී අනුපාතිකය වර්ෂයකට සියයට 12 ක් ලෙස නියම කරන ලද අතර, පිරිවැය රුපියල් දශ ලක්ෂ 5 ඉක්මවන ව්‍යාපෘති සඳහා අය කෙරෙන පොළී අනුපාතිකය වර්ෂයකට සියයට 13 ක් ලෙස නියම කෙරුණි. කෙසේ වුවද, 1982 ජුනි මස 20 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි දෙවනුව සඳහන් කළ ව්‍යාපෘති වර්ගය සඳහා වූ ප්‍රතිමූල්‍ය පොළී අනුපාතිකය වර්ෂයකට සියයට 11½ සිට සියයට 11 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු කරන ලද අතර, ඒ සඳහා වෙළෙඳ බැංකු විසින් අය කරන පොළී අනුපාතිකය වර්ෂයකට සියයට 13 ලෙසම නොවෙනස්ව තබාගැනීමට ඉඩ දුණි.

මහ බැංකු කටයුතු

1982 දෙසැම්බර් අවසානයේදී මහ බැංකුවේ මුළු වත්කම්/වගකීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 30,166 ක් විය. මෙමගින් වර්ෂය තුළදී රුපියල් දශලක්ෂ 2,815 ක හෙවත්, සියයට 10 ක වර්ධනයක් පිළිබිඹු කළේය. වත්කම් අංශයෙන් බලන විට, මෙම වර්ධනයට අනෙකුත් වත්කම් ඇතුළු දේශීය වත්කම් (රුපියල් දශලක්ෂ 2,386) සහ විදේශීය වත්කම් (රුපියල් දශ ලක්ෂ 429) යන අංශ දෙකම දායක වී ඇත.

දේශීය වත්කම්වල වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ, රජය සහ රජය සහතික කළ සුරැකුම්පත් දැරීම් රුපියල් දශලක්ෂ 3,292 කින් ඉහල යාමයි. මෙමගින් මූලික වශයෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නිකුත්වීම මගින් රජය විසින් මහ බැංකු සම්පත් ප්‍රයෝජනයට ගත් ආකාරය පෙන්නුම් කරයි. අනෙක් අතට වර්ෂයේ දෙවන භාගයේදී වෙළෙඳ බැංකු ද්විතීයික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳ පොලෙහි ආයෝජනය කිරීම සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටීම නිසා, රජයේ ණයගැනීම් භාවය මහ බැංකුවේ සිට වෙළෙඳ බැංකු වෙත මාරුවීමක් තවදුරටත් සිදු නොවීය. රජය, මහ බැංකු අරමුදල් මත රඳා පැවතීම තවදුරටත් පිළිබිඹු කරමින්, 1982 දී රජයට දුන් නාවකාලික අත්තිකාරම් රුපියල් දශලක්ෂ 604 කින් වැඩි විය. කෙසේ වුවද, වෙළෙඳ බැංකු ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය යහපත්වීම හේතු කොට ගෙන ඒවාට දෙන ලද කෙටි කාලීන ණය ප්‍රමාණය අඩු විය.

පිටරටවල ඇති මුදල් සහ ශේෂ (රුපියල් දශලක්ෂ 628) සහ විදේශීය සුරැකුම්පත් දැරීම (රුපියල් දශ ලක්ෂ 90) වර්ධනය වීමෙන් සමන්විත වූ ජාත්‍යන්තර සංචිතයෙහි වූ වැඩිවීම, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලින් නැවත මිලදී ගැනීම සිදු කිරීම නිසා විශේෂ ගැඹුම් හිමිකම්

(Special Drawing Rights) ප්‍රමාණය අඩුවීම (රුපියල් දශලක්ෂ 289) මගින් තරමක් දුරට සමහන් කෙරුණි. ජාත්‍යන්තර සංවිනයෙහි වර්ධනයට විශාල වශයෙන් හේතු වූයේ, යුරෝ ව්‍යවහාර මුදල් ණය ගිවිසුම යටතේ කරන ලද හැර ගැනීමය. මේ හැර, විදේශීය ණය ගැනීම් වැඩිවීම සහ ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලරයට අනුව ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි අගය අඩුවීම ද ජාත්‍යන්තර සංවිනයේ රුපියල් අගය වැඩිවීමට හේතු විය.

වගකීම් අංශයෙන් ගත් කල, 1981 වර්ෂයේ දී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 634 ක ඉතා සුළු වර්ධනය හා සසඳන විට, 1982 දී ව්‍යවහාර මුදල් නිකුතුව රුපියල් දශලක්ෂ 1,213 කින් වැඩි විය. ඒ අතරම, විදේශීය ණය ගැනීම් රුපියල් දශලක්ෂ 1,584 කින් වැඩි වූ අතර එය දළ විදේශීය වත්කම් වල වැඩිවීමට දයක විය. මැදි හා දිගුකාලීන ණය අරමුදලින් ලබාගත හැකි ණය පහසුකම් වැඩි කරමින්, වර්ෂය තුළදී මහ බැංකුව එහි සංවිනයෙන් රුපියල් දශලක්ෂ 250 ක් එම අරමුදලට මාරු කරන ලදී. අපනයන අරමුණු කොට ඇති කර්මාන්ත සඳහා දෙනු ලබන ණය පහසුකම් වැඩි කිරීමේ බලාපොරොත්තුවෙන්, කරන ලද ඇතැම් සංශෝධනයන් මෙම වාර්තාවෙහි වෙනත් තැනක දී සාකච්ඡා කෙරෙයි.

ජාතික ණය සැලසුම—1982

මහ බැංකුව විසින් සකසන ලද ජාතික ණය සැලසුම, රාජ්‍ය සංස්ථා ද ඇතුළුව පෞද්ගලික අංශයට, වෙළෙඳ බැංකු මගින් දෙන ණය පිළිබඳව ක්‍රියා කරන්නකි. වර්ෂය අවසාන වන විට, පෞද්ගලික අංශයට දෙනු ලබන නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 27,620 ක් ලෙස ණය සැලසුම මගින් ඇස්තමේන්තු කරන ලදී. මෙය 1981 අවසානය සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලද නොපියවූ ණය ප්‍රමාණයට වඩා රුපියල් දශ ලක්ෂ 6,620 ක හෙවත් සියයට 32 ක වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කළේය. ණය ලබාගත හැකි කම තහවුරු කිරීම සහ ඒවා විවිධ අංශයන් අතර කාර්යක්ෂම ලෙස බෙදා වෙන් කිරීම යන කරුණු දෙකට අමතරව, ආර්ථිකයේ මූර්ත අංශයෙහි අභිමතාර්ථයන් සමග මූල්‍ය පහසුකම් ගැලපීමට ජාතික ණය සැලසුම යත්න දරයි. මූල්‍ය සම්පත් සහ මූර්ත නිපැයුම අතර ඒකාග්‍රතාවයක් තබා ගැනීමට හැකි වන පරිදි, සැලසුම් කළ මූර්ත වර්ධනය, ඇස්තමේන්තු කළ උද්ධමන වේගය සහ ආර්ථිකයේ වැඩිවන මූල්‍ය කරණය සඳහා ඉඩ සැලසීම යන කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින්, ආර්ථිකය සඳහා අභිමත මූල්‍ය ඉලක්කයක් සකසන ලදී. විදේශීය අංශයෙහි ක්‍රියා කලාපයට සහ රජයේ ණය අවශ්‍යතාවයන්ට ඉඩ සැලසීමෙන් පසුව, එකී මූල්‍ය ඉලක්කයට එකඟ වන පරිදි පෞද්ගලික අංශයට වාණිජ බැංකු මගින් දිය හැකි ණය පිළිබඳ ඉලක්කයක් සකසා ගන්නා ලදී. ණය අංශ වශයෙන් බෙදා හැරීමේ දී උද්ගත වන ප්‍රශ්න දීර්ඝ වශයෙන් සලකා බලන ලද සාකච්ඡා මාලා කිහිපයකින් පසුව, ඇස්තමේන්තු කළ මුළු ණය ප්‍රමාණය වෙළෙඳ බැංකු අතර බෙදා වෙන් කරන ලදී.

ස්වකීය ආරම්භය වූ 1981 වර්ෂයේ පටන්, වඩාත් සුලභ නොවන ණය අරමුදල් නිසිලෙස ප්‍රයෝජනයට ගැනීම ඉලක්ක කොට ගත්, ශ්‍රී ලංකාවේ ණය සැලසුම්කරණය පෞද්ගලික අංශයට දෙනු ලබන ණය, ආර්ථිකයේ විවිධ අංශයන් අතර තර්කානුකූල ලෙස යෙදවීමට උත්සාහ දරා ඇත. 1982 වර්ෂයේ දී ණය සැලසුම අපනයන, කර්මාන්ත, කෘෂිකර්මාන්ත හා සංචාරක කටයුතු සඳහා දෙනු ලබන ණය වෙනුවෙන් ප්‍රමුඛත්වය දුණි. මුළු ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 21 ක් කර්මාන්ත සඳහා වෙන් කරනු ලැබූ අතර, පිළිවෙලින් සියයට 18 ක් සහ සියයට 13 ක් අපනයන සහ කෘෂිකර්මාන්ත සඳහා වෙන් කරනු ලැබීය. සංචාරක අංශය වෙනුවෙන් වෙන් කරන ලද ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 598 ක් වූ අතර, එය පසුගිය වර්ෂයේ දී වෙන් කරන ලද ණය ප්‍රමාණයට වඩා රුපියල් දශලක්ෂ 178 ක වැඩිවීමකි.

වර්ෂයේ පළමුවැනි කාර්තූ දෙක තුළදී, පෞද්ගලික අංශය විසින් ප්‍රයෝජනයට ගත් නියම ණය ප්‍රමාණය, සැලසුම් කරන ලද ණය ඉලක්කයන්ගෙන් වෙනස් වූයේ ඉතා මද වශයෙනි. කෙසේ වුවද, 1982 වර්ෂය අවසාන වන විට රුපියල් දශලක්ෂ 1000 ක පමණ අඩුවීමක් වාර්තා කරමින් අවසාන කාර්තූ දෙක තුළදී නියම ණය මට්ටම, ඉලක්ක කරන ලද මට්ටම වලට

වඩා පහත වැටුණි. මෙය, ණය සඳහා වූ පොළී අනුපාතිකයන් ඉහළ යාම, උද්ධමන වේගය අඩුවීම සහ වර්ෂයේ අග භාගයේදී ආර්ථික කටයුතුවල අත් දකිනු ලැබූ අවිනිශ්චිතතාවය යන හේතූන්ගේ ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ණය සඳහා වූ ඉල්ලුම් පහත වැටීම නිසා සිදු වූවකි. උද්ධමන වේගය අඩුවීම හේතුවෙන් ප්‍රයෝජනයට ගත් ණය ප්‍රමාණය ඉලක්කගත මට්ටමට වඩා නාමික වශයෙන් අඩු වුවද මූර්ත වශයෙන් සලකන කල ඉලක්කගත වර්ධනයම පෙන්නුම් කළේය.

ප්‍රගතිය සමාලෝචනය කිරීමට සහ ඒ ඒ වෙළෙඳ බැංකු මුහුණ පාන දුෂ්කරතා සාකච්ඡා කිරීම සඳහා, 1982 ජුනි/ජූලි කාලයේදී වෙළෙඳ බැංකු සමඟ විමර්ශන සාකච්ඡා වාර කිහිපයක් පවත්වන ලදී. මෙම රැස්වීම් වලදී කර්මාන්ත අංශයට, විශේෂයෙන්ම අපනයන පදනම් කරගත් කර්මාන්ත සඳහා, වැඩිපුර ණය ලබා දෙන ලෙස වෙළෙඳ බැංකු වෙතින් ඉල්ලා සිටින ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, වර්ෂය අවසාන වන විට කර්මාන්ත සඳහා දෙන ලද ණය ප්‍රමාණයෙහි කොටස, මුල් ඉලක්කය වූ සියයට 21 සිට සියයට 25 දක්වා වසර අවසානයේදී ඉහල ගියේය. මේ සමඟම ආනයන සඳහා දෙන ලද ණය මුදල්වල කොටස, සියයට 19 ක ආරම්භක ඉලක්කයේ සිට 1982 වර්ෂය අවසානයේ දී සියයට 14 දක්වා පහත වැටුණි.

මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති

1982 වර්ෂය තුළදී ප්‍රධාන මූල්‍ය විචල්‍යයයන් ප්‍රසාරණය වූයේ මධ්‍යස්ථ වශයෙන් නිසා, මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිවල වැදගත් වෙනසක් කිරීමට අවශ්‍ය නොවීය. කෙසේ වුවද, මූල්‍ය සමස්තයන් සහ දේශීය ණය යන දෙකෙහිම මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් පවත්වා ගැනීමේ බලාපොරොත්තුවෙන් පසුගිය වර්ෂවලදී හඳුන්වා දෙන ලද හා ඉන්පසුව දැඩි කරනු ලැබූ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තීන්, 1982 වර්ෂයේදී ද එලෙසම පවත්වාගෙන යනු ලැබීය. මේ අතර ප්‍රධාන තැනක් ගත්තේ, බැංකු පොළී අනුපාතිකය සියයට 14 කිරීම, වෙළෙඳ බැංකුවලට දෙන මහ බැංකු ණය පහසුකම රුපියල් දශ ලක්ෂ 355 කින් දැඩි ලෙස අඩුකිරීම, බැංකු පොළී අනුපාතිකය යටතේ ලබාගත හැකි ණය පහසුකම ඉක්මවූ ණය සඳහා අයකරනු ලබන දණ්ඩන පොළී අනුපාතිකය (වර්ෂයකට සියයට 20 - 30 දක්වා වූ පරතරයක සිට වර්ෂයකට සියයට 21 - 30 දක්වා පරතරයකට) වැඩි කිරීම සහ ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතාවය (ඉල්ලුම් තැන්පතු වෙනුවෙන් සියයට 12 සිට සියයට 14 දක්වා හා කාලීන හා ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු වෙනුවෙන් සියයට 5 සිට සියයට 6 දක්වා) වැඩි කිරීමයි.

ආර්ථිකයේ සැපයුම් උත්තීඛනය කිරීමේ ප්‍රයත්නයක් වශයෙන්, සැපයුම් අංශය දිරිගැන්වීම සඳහා 1982 තුළදී එවකට පැවති මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දමයෙහි සුළු වෙනස්කම් සිදු කරන ලදී. මෙම පියවරවල් මගින් ආර්ථිකයේ ස්ථාවරත්වය හා සංවර්ධනය යන අරමුණු දෙකම ලබාගැනීමට ගත් ප්‍රයත්නය පෙන්නුම් කෙරුණි.

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ ප්‍රධාන අංශයක් ලෙස අපනයන අංශය සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී. අපනයන කටයුතු සඳහා වූ ණය ඉල්ලුම වැඩිවීම සහ ව්‍යාපෘති මූල්‍යයනය කිරීමේදී ලා වෙළෙඳ බැංකුවල ක්‍රියාකාරී සහභාගිත්වය වැඩිදියුණු කිරීමට ඇති අවශ්‍යතාවය නිසා, අපනයන අංශය සඳහා ප්‍රමාණවත් මැදි හා දිගුකාලීන ණය පහසුකම් ඇති කිරීම අවශ්‍ය කරුණක් විය. මෙම අංශයට විශේෂ සැලකිල්ලක් දක්වීමේ බලාපොරොත්තුවෙන්, ව්‍යාපෘතියෙහි සම්පූර්ණ ණය මුදල ලබාගත හැකි වන පරිදි, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙහි මැදි සහ දිගුකාලීන ණය අරමුදලින්, වර්ගීකරණ අංක 11 යටතේ දෙනු ලබන ප්‍රතිමූල්‍ය ණය ප්‍රමාණය, 1982 ජනවාරි 22 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි සියයට 80 සිට සියයට 100 දක්වා වැඩි කරන ලදී. මෙම සංශෝධනයන් සමගම, ලබාගන්නාවූ ණය මුදලෙහි ප්‍රමාණය පදනම් කරගෙන, ප්‍රතිමූල්‍ය පොළී අනුපාතිකයන් සහ වෙළෙඳ බැංකු අයකරගනු ලබන පොළී අනුපාතිකයන් ද, සංශෝධනය කරන ලදී. මේ අනුව පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 5 නොඉක්මවන ව්‍යාපෘති සඳහා අය කරගනු ලබන ප්‍රති මූල්‍ය පොළී අනුපාතිකය වර්ෂයකට සියයට 10 ක් ලෙස නියම කරන ලද අතර, වෙළෙඳ බැංකු වලට සියයට 2 ක පොළී පරතරයක් තබා ගැනීමට ඉඩ දෙන ලදී. පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 5 ඉක්මවන ව්‍යාපෘති සඳහා ප්‍රතිමූල්‍ය පොළී අනුපාතිකය වර්ෂයකට සියයට 11½ ක්

ලෙස නියම කරන ලද අතර, වෙළෙඳ බැංකු වලට සියයට 1½ ක පොළී පරතරයක් තබා ගැනීමට ඉඩ දෙන ලදී. 1982 ජූලි මස 20 දින සිට බලපාන පරිදි, දෙවනුව සඳහන් කළ ව්‍යාපෘතිවලට අදාළ වන ප්‍රතිමූල්‍ය පොළී අනුපාතිකය, වර්ෂයකට සියයට 11½ සිට සියයට 11 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු කරන ලද අතර, වෙළෙඳ බැංකු වලට සියයට 2 ක පොළී පරතරයක් තබාගැනීමට ඉඩ දෙන ලදී. ව්‍යාපෘති මූල්‍යයන පහසුකම් තවදුරටත් වැඩිදියුණු කිරීමේ අදහසින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මැදි හා දිගුකාලීන ණය අරමුදල, 1982 ජූනි මාසයේ සිට රුපියල් දශලක්ෂ 525 සිට රුපියල් දශලක්ෂ 775 දක්වා වැඩි කරන ලදී.

මැදි සහ දිගුකාලීන ණය අරමුදල වැඩි කිරීම සහ ප්‍රතිමූල්‍ය ණය සඳහා වූ පොළී අනුපාතිකයෙහි ඇති කරන ලද සංශෝධනයන්ට අමතරව, වර්ෂයකට සියයට 12 ක අනුග්‍රාහක පොළී අනුපාතිකයක් යටතේ, අපනයන නැව්ගත කිරීමට පෙර දෙනු ලබන ණය සඳහා වෙළෙඳ බැංකුවලට ලබාගත හැකි අපනයන ප්‍රතිමූල්‍ය ණය පහසුකම් වෙනුවෙන් වෙන් කරන ලද මුදල් ප්‍රමාණය, රුපියල් දශලක්ෂ 575 සිට රුපියල් දශලක්ෂ 590 දක්වා වර්ෂය තුළදී වැඩි කරන ලදී. මෙමගින් බලාපොරොත්තු වූයේ වෙළෙඳ බැංකු සඳහා දෙනු ලබන සහන කවරයටත් පුළුල් කිරීමත් අපනයන කටයුතු සඳහා දෙනු ලබන ණය වැඩි කිරීමත් ය.

මහජනයාට මුදල් ණයට දීමේ ව්‍යාපාරයන්හි යෙදී සිටින සහ/හෝ කුලී පිට ගැණුම් කටයුතුවල යෙදී සිටින බැංකු නොවන සමාගම් සහ ආයතනවලට ණය දීමේදී, 1976 ජූනි මස 30 වෙනි දිනට වෙළෙඳ බැංකු වෙත නොපියවා පැවති මුළු ණය හා අන්තිකාරම් ප්‍රමාණය ඉකුත් වන පරිද්දෙන් ණය දීමට 1982 පෙබරවාරි මස 3 දින සිට වෙළෙඳ බැංකුවලට අවසර දෙන ලදී. කෙසේ වුවද, සෑම බැංකුවක් සම්බන්ධයෙන්ම මෙම අතිරික්ත ප්‍රමාණය ණයදීමේ යම් යම් කොන්දේසි වලට යටත්ව සිදු කළ යුතුවිය. එනම්; මෙසේ ණය දිය යුතු වූයේ ප්‍රාග්ධන උපකරණ සඳහා සහ පස් ඉවත් කිරීමේ බැර යන්ත්‍රෝපකරණ ඇතුළු ව්‍යාපාරික වාහන සහ මගී වාහන සඳහා ය. මේ සම්බන්ධයෙන් භාවිතයට ගත් හෝ නොගත් යන කරුණු මත එකී උපකරණ වල ප්‍රභේදයක් නොකරන ලදී. තවද, ඉඩම් සහ අනෙකුත් නිශ්චල දේපල මිළදී ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ලංකාවෙහි ලියාපදිංචි වී ඇති නේවාසිකයින්ට හෝ සමාගම් වලට දෙනු ලබන වෙළෙඳ බැංකු ණය සම්බන්ධයෙන් 1962 දී පනවන ලද සීමා කිරීම, 1982 ජූනි මස 8 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ඉවත් කරන ලදී.

සැපයුම් කළමනාකරණ ක්ෂේත්‍රයට අදාළ මෙම ප්‍රතිපත්තීන්ට අමතරව, ප්‍රමුඛත්වය දිය යුතු අංශයන්ට ප්‍රමාණවත් ණය තවදුරටත් ලබාදෙමින්, ජාතික ණය සැලසුම මගින් දෙවැනි වර්ෂයටත් කාර්යක්ෂම ලෙස සම්පත් ඒ ඒ අංශයන් සඳහා ලබා දෙන ලදී.

1982 වර්ෂයේදී පොළී අනුපාතික ව්‍යුහයේ ප්‍රධාන වෙනස්කම් නොවුවද, වෙළෙඳ බැංකුවල පැවති අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවය කෙරෙහි වූ ඔවුන්ගේ ප්‍රතික්‍රියාවේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, සියලුම කාලීන තැන්පතු සඳහා වූ පොළී අනුපාතිකයන් පහත දැක්වීමක් සිදු විය. මෙම වෙනස් කිරීම් වලට අමතරව, 1982 අග භාගයේ දී පමණ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වූ පොළී අනුපාතිකයෙහි වැදගත් වෙනස්වීමක් සිදු කරන ලදී. 1981 දී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා ද්විතියික වෙළෙඳ පොලක් හඳුන්වා දීම සහ එම වෙළෙඳ පොලෙහි පැවති නම්‍ය පොළී අනුපාතිකයන් හේතු කොට ගෙන ප්‍රාථමික වෙළෙඳ පොලෙහි පොළී අනුපාතිකයන්හි ද නම්‍යතාවයක් ඇති කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇති වුණි. මේ අනුව, 1982 නොවැම්බර් මාසයේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි, මාස 3 සහ මාස 6 සඳහා වූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වල පොළී අනුපාතිකය පටු පරතරයක් තුළ වෙනස්වීමට ඉඩ හරින ලදී.

1982 මූල්‍ය කළමනාකරණයේ වැදගත් ලක්ෂණය වූයේ වර්ෂය තුළදී පවත්වාගෙන ගිය මූල්‍ය සහ මිළ ස්ථාවරත්වයයි. මෙය, විශේෂයෙන් ම අවුරුද්ද අවසානයේදී සියළුම මිළ දර්ශකයන්හි දක්නට ලැබුණු මධ්‍යස්ථ වෙනස්වීම් මගින් පිළිබිඹු වුණි. 1982 දෙසැම්බර් මාසයෙන් අවසන් වන මාස 12 ඇතුළත දී කොළඹ පාරිභෝගිකයන්ගේ මිළ දර්ශකයේ සියයට 5 ක වර්ධනයක් වාර්තා වූ අතර, නොග මිළ දර්ශකයේ සියයට 0.6 ක වර්ධනයක් වාර්තා විය. මේ අනුව, 1982 වර්ෂයේදී උද්ධමන වේගය සැලකිය යුතු අන්දමින් පහත වැටුණි. මෙම තත්ත්වය ඇතිකරගැනීමෙහිලා දැඩි මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තීන් මෙන්ම රාජ්‍ය අංශය විසින් අයවැයෙහි බැංකු මූල්‍යයන ප්‍රමාණය අඩුකර ගැනීම ද බොහෝ සෙයින් ඉවහල් විය.